

DATO: 25.08.2025

Sagsnr.2024-3519

K E N D E L S E

Indbragt for retten

Sagens parter:

I denne sag har [klager] klaget over [indklagede], [by].

Klagens tema:

[Klager] har klaget over, at [indklagede], der var antaget til at bistå hende i forbindelse med behandlingen af hendes afdøde brors dødsbo, har tilsidesat god advokatskik ved:

[...]

7. at have ladet en jurastuderende og en cand.jur. repræsentere [klager] til bomødet, hvilket hun først blev bekendt med ved modtagelse af bomødereferatet,

[...]

[Klager] har endvidere klaget over [indklagede]s salær på 10.000 kr. inkl. moms.

Datoen for klagen:

Klagen er modtaget i Advokatnævnet den 5. december 2024.

Sagsfremstilling:

Den 4. december 2023 afgik [klagers] bror ved døden. Forud for sin død havde broren den 22. november 2023 underskrevet et dokument med titlen ”*Testamente*”, hvori han udtrykte ønske om, at hans døtre skulle arve mindst muligt, og at hans søn, bosiddende i [land], skulle arve mest muligt. Endvidere ønskede han, at hans søster, [klager], skulle være værge for sønnen og skulle arve hans andelsbolig og indbo. Dokumentet var ikke underskrevet af vidner eller for notar.

Den 8. december 2023 kom [klager] via hjemmesiden [*hjemmeside*] i kontakt med [indklagede], og det blev aftalt, at han skulle yde hende juridisk bistand i forbindelse med dødsboet.

Ved e-mail af samme dato, den 8. december 2023, fremsendte [klager] en række dokumenter, herunder det nævnte testamente og fødselsattest på afdødes søn, til [indklagede]. Af e-mailen fremgik bl.a. følgende:

”Hej [indklagede]

Tak for samtalen.

Som aftalt fremsendes de ønskede dokumenter:

[...]

Jeg går ud fra, at du vender tilbage hurtigst muligt, på baggrund af Skifterettens brev.”

[Indklagede] svarede ved e-mail af 10. december 2023 bl.a. følgende:

”Det kan du tro.

[Medarbejder A] fra vores kontor (cc denne mail) tager fat i dig allerede i morgen med nogle opfølgende spørgsmål hvorefter vi kan opstarte sagen.”

Den 11. december 2023 fremsendte en studentermedhjælper på [indklagede]s kontor, [medarbejder A], et aftalebrev til [klager]. Af aftalebrevet fremgik bl.a. følgende:

”1. Bistandens omfang

Vores assistance vil omfatte al kontakt med skifteretten i forbindelse

med behandlingen af dødsboet efter [afdøde]. Vi vil i den forbindelse anmode skifteretten om, at de vil udpege en bobestyrer. Vi vil ligeledes stå for korrespondancen med bobestyreren.

De vil løbende få tilsendt kopi af alle relevante akter i sagen.

2. Vores honorar

Da vi ikke på nuværende tidspunkt kender omfanget af vores arbejde med sagen, er det ikke muligt at oplyse et fast honorar eller at give Dem et begrundet overslag.

Salæret beregnes således med udgangspunkt i medgået tid og under inddragelse af sagens værdi, det ansvar sagen indebærer, og det opnåede resultat. Timetaksten udgør kr. 2.500,00 inkl. moms.

Det estimeres, at vi vil bruge mellem 4 og 20 timer på sagen.

Der aftales et indbetalt aconto beløb på kr. 5000 inkl. moms nu og kr. 5000 inkl. moms i januar 2023.”

Både fremsendelsesmailen og aftalebrevet var underskrevet ”[medarbejder A], BA.jur.”.

Ved e-mail af 21. december 2023 fremsendte [medarbejder A] testamentet og fødselsattesten til bobestyreren. Af e-mailen fremgik bl.a. følgende:

”Jeg retter henvendelse på vegne af min klient [klager], som står til at skulle arve [afdødes] andelsbolig og alt indhold i lejligheden, jf. vedhæftede testamente.

I forbindelse med opgørelsen af dødsboet efter [afdøde] bedes al kontakt til min klient fremadrettet rettes til mig.

[...]

*[medarbejder A]
BA.jur.
[Advokatfirma A]”*

[Medarbejder A] videresendte samme dag e-mailen til [klager] og oplyste, at der nu var udpeget en bobestyrer, som han havde rettet henvendelse til.

Ved e-mail af 4. januar 2024 til [medarbejder A] fremsendte [klager] bl.a.

dokumentation for husleje og kvittering fra banken for brorens løbende overførsler til sønnen i [land], idet hun anførte, at bobestyrer skulle fortsætte overførslen af 20.000 [møntfod] til sønnen hver måned. Hun anmodede om, at materialet blev videresendt til bobestyrer.

[Medarbejder A] bekræftede den følgende dag, at han ville videresende hendes oplysninger til bobestyrer.

Den 5. januar 2024 blev der indkaldt til bomøde den 22. januar 2024. Indkaldelsen var vedlagt afdødes tilkendegivelse af 22. november 2023 om ønsker til testamente.

Ved e-mail af 7. januar 2024 til [medarbejder A] oplyste [klager], at hun ikke ønskede at deltage i bomødet.

Den 15. januar 2024 fremsendte [klager] afdødes søns skoleregning til [medarbejder A] og anmodede ham om at sørge for, at bobestyrer tog sig af betalingen af denne samt en fødselsdagsgave til afdødes søn.

Den 17. januar 2024 anmodede [medarbejder A] på vegne af [klager] bobestyreren om at betale skoleudgifter og fødselsdagsgave til afdødes søn. Han vedlagde kvittering for de løbende overførsler.

[Medarbejder A] skrev samme dag til [klager], at oplysningerne var sendt til bobestyrer. Af e-mailen fremgik bl.a. følgende:

"Jeg vil dog gøre dig opmærksom på, at det ikke er sikkert de kan imødekommes, da boet endnu ikke er blevet gjort op. Jeg afventer derfor svar fra bobestyrer."

Bobestyrer afviste ved e-mail af samme dato, den 17. januar 2024, at imødekomme anmodningen, idet han bl.a. anførte følgende:

"Jeg bekræfter modtagelsen af din mail nedenfor med anmodning på vegne [klager] om at betale kr. 5000 [...] til [afdødes søn] samt 2 skoleregninger på henholdsvis 114.750 [...] og 87.500 [...]."

Vi har den 5. januar modtaget din mail med anmodning om betaling af 20.000 [...] den 25. i hver måned til [afdødes søn]."

Jeg skal oplyse, at beløbene ikke bliver betalt nu, bl.a. har vi ikke fået overført penge fra afdødes konti endnu, ligesom vi vil afvente drøftelser under bomødet den 22. januar 2024.”

Ved e-mail af 19. januar 2024 til [klager] skrev [medarbejder A] bl.a. følgende:

”I forbindelse med bomødet på mandag vil jeg høre, om du har mulighed for at være tilgængelig på telefonen, såfremt der skulle opstå behov for at tage kontakt til dig.

Bomødet er sat til mandag d. 22. januar 2024 kl. 13.30 og frem.”

[Klager] svarede samme dag: *”Ja selvfølgelig”*.

Fredag den 19. januar 2024 fremsendte en advokat på vegne af afdødes samlever og døtre en skrivelse til bobestyreren, hvori testamentets gyldighed blev anfægtet, klienterne modsatte sig udbetalinger til barnet i [land], og bobestyrer blev anmodet om at undersøge, om barnet reelt var arveberettiget. Advokaten meddelte, at han og klienterne ikke ville give møde den 22. januar 2024, idet han opfordrede til, at den videre behandling af boet afventede, at der forelå en afklaring af arveforholdene.

Søndag den 21. januar 2024 fremsendte [klager] sine bemærkninger til modpartens skrivelse til [medarbejder A].

[Klager] har oplyst, at det ved en telefonsamtale mellem hende og [medarbejder A] den 21. januar 2024 blev aftalt, at [medarbejder A] skulle kontakte hende umiddelbart efter bomødet. [Indklagede] har bestridt, at en sådan aftale blev indgået.

Den 22. januar 2024 blev bomødet afholdt. [Medarbejder A] deltog på vegne af [klager], og cand.jur. [jurist A] var efter det oplyste med for at observere et bomøde. Af bomødereferatet fremgår bl.a. følgende:

”Til stede var

ba.jur. [medarbejder A] og cand.jur. [jurist A], der møder på vegne [indklagede], der er advokat for [klager], der er afdødes søster.

De mødende bemærkede, at de ikke havde nogen fuldmagt med fra deres principal.

[...]

Afdøde har den 22. november 2023 skrevet sine ønsker til sit testamente og i dette også oplyst, at han har en søn, nemlig:

- [...], bosiddende i [land].

Fødselsattest er vedlagt brevet af 22. november 2023 og heraf fremgår, at afdøde er far og at moren er [...].

[...]

Bobestyrer gennemgik afdødes brev af 22. november 2023 og oplyser, at dokumentet ikke er et gyldigt testamente, idet det hverken er oprettet for notar eller vidner.

På det foreliggende grundlag mener bobestyrer heller ikke, at brevet af 22. november 2023 er et nødtestamente.

Det blev aftalt, at [medarbejder A] inden 2 uger fra i dag skal vende tilbage med, om de accepterer, at dokumentet ikke bliver lagt til grund som en testamentarisk disposition.

[...]

Såfremt [medarbejder A] vender tilbage med, at de ikke accepterer bobestyrers afgørelse om, at dokumentet ikke bliver lagt til grund som en testamentarisk disposition, oplyser bobestyrer, at han i så fald vil opfodre parterne til at få spørgsmålet afgjort under en retssag, jfr. Dødsboskiftelovens § 54, stk. 2.

[...]

[Medarbejder A] bemærkede, at det væsentlige på nuværende tidspunkt for [klager] og [afdødes søn] er betalinger af [sønnens] skoleregninger, som [afdøde] gennem mange år har betalt.

[Medarbejder A] henviser til sin mail til bobestyrer af 17. januar 2024 [...].

Bobestyrer efterlyste en eventuel skriftlig aftale om afdødes forpligtelse til at betale de månedlige beløb og skolepenge til [afdødes søn]. [Medarbejder A] mente ikke, at der forelå en sådan skriftlig aftale, men henviste til at det fremgik af kontoudtog, at

beløbene var blevet betalt.

[...]

Bobestyrer besluttede, at der ikke kunne ske nogen udbetaling til hverken [klager] eller [afdødes søn] eller [sønnens] mor af nogle af de beløb, som var nævnt ovenfor. Hvis der forelå et løfte fra afdøde om betaling af udgifterne, måtte dette betragtes som ophørt ved dødsfaldet. Hvorvidt [klager], [afdødes søn] eller [sønnens] mor kunne gøre et krav gældende mod boet på grundlag af de beløb, som hidtil havde været overført, tog bobestyrer ikke stilling til i dag, men opfordrede [medarbejder A] til at et eventuelt krav blev anmeldt i boet. Bobestyrer henviste til, at der var udstedt proklama i Statstidende den 21. december 2023, som udløber den 15. februar 2024. Seneste frist for anmeldelse er således 15. februar 2024. Eventuel anmeldelse skal ske til skifteportalen.”

Den 22. januar 2024 klokken 18:38 skrev [klager] til [medarbejder A], at hun som aftalt havde ventet hjemme, men intet hørt fra ham endnu.

[Medarbejder A] svarede ved e-mail samme aften klokken 19:37, at han beklagede misforståelsen, og at han ville ringe næste morgen.

Den 23. januar 2024 havde [medarbejder A] og [klager] en telefonsamtale. [Klager] skrev efterfølgende en e-mail til [indklagede], hvoraf følgende bl.a. fremgik:

”[Medarbejder A] ringede dagen efter og meddelte, at der ikke var noget at gøre, og at du og [medarbejder A] har vurderet, at [afdødes] nye testamente ikke er gældende, og heller ikke vil være det efter en evt. retssag. Dette uden begrundelse. Han fortalte også, at han ikke havde overgivet mine kommentarer og anden vigtig dokumentation, til bobestyreren - jeg tror heller ikke, at han har vist [afdødes] gamle testamente, hvoraf det fremgår, at den eneste forskel på de to testamenter er, at det nu er [afdødes] søn, der skal arve [afdøde] og ikke hans tidligere lejer/”samlever”.

[Medarbejder A] sagde, at jeg blot skal vente på bobestyrerens protokol, og at sagen nu er afsluttet fra jeres side.”

[indklagede] svarede ved e-mail af 24. januar 2024 bl.a. følgende:

"Bobestyreren er bekendt med indholdet af det gamle testamente af 2007. Det nye "testamente" af 2023 opfylder ikke formkravene til et testamente og betragtes derfor alene som en "viljeserklæring" og ikke et testamente. Det er i hvert fald den indstilling/afgørelse bobestyreren oplyste at han kommer med.

Er man uenig i den indstilling bobestyreren kommer med kan man klage til skifteretten som herefter vil forelægges klagen til en genvurdering hos bobestyreren som herefter vil komme med sin endelig indstilling. Herefter kan den part der måtte være uenig i indstillingen få prøvet indstillingen i skifteretten ved en dommer.

Det ville være os der skal løfte bevisbyrden for, at den sidste "viljeserklæring" rettelig skal tolkes som et gyldigt testamente der opfylder formkravene til et testamente.

Hvis det er noget, du ønsker, kan vi gå videre til domstolene, hvor den endelige afgørelse vil blive truffet af en dommer. Du skal dog være opmærksom på, at dette vil medføre yderligere omkostninger.

Lad mig vide, om du ønsker at fortsætte med dette, og ellers betragter vi sagen som afsluttet fra vores side."

Ved e-mail af 28. januar 2024 til [klager] fremsendte [indklagede] mødereferatet, idet han bl.a. anførte følgende:

"Bemærk venligt, at vi har fået en frist til den 5. februar 2024 til at vende retur med hvorvidt vi er indforstået med, at bobehandleren ikke mener, at brevet fra afdøde opfylder kravene til et testamente.

Herudover har vi fået en frist til den 19.2.24 til at klage over bobehandleren indstilling om, at skoleudgifterne ikke skal dækkes af boet, ligesom vi officielt skal anmelde kravet også.

Endelig skal vi have en drøftelse af, hvorvidt vi skal repræsentere afdødes søn?"

[Klager] fremsendte samme dag yderligere kritikpunkter til [indklagede].

Den 29. januar 2024 meddelte [indklagede], at han udtrådte af sagen. Han oplyste i den forbindelse, at [klager] fortsat havde mulighed for at forfølge sine krav, og henviste til sin opstilling af frister i e-mailen af 28. januar 2024, hvoraf

den ene udløb i begyndelsen af den følgende uge.

Ved faktura af 11. februar 2024 til [klager] opkrævede [indklagede] et salær på 10.000 kr. inkl. moms. Af fakturateksten fremgik bl.a. følgende:

<u>"Beskrivelse</u>	<u>Antal</u>	<u>Pris</u>
<u>Beløb</u>		
Korrespondance med skifteretten	2,00 stk	
2.000,00 4.000,00		
samt bobehandler samt klient		
Møde med bobehandler	2,00 stk	
2.000,00 4.000,00"		

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

Adfærdsklagen

[Klager] har påstået, at [indklagede] har tilsidesat god advokatskik ved:

[...]

7. at have ladet en jurastuderende og en cand.jur. repræsentere [klager] til bomødet, hvilket hun først blev bekendt med ved modtagelse af bomødereferatet,

[...]

[...]

[Klager] har videre gjort gældende, at [indklagede] i e-mailen af 10. december 2023 alene oplyste, at "[medarbejder A] fra vores kontor" ville tage fat på hende. [Indklagede] undlod i den forbindelse at informere hende om, at [medarbejder A] var jurastuderende. [Medarbejder A] varetog en advokats handlinger, såsom at have telefonsamtaler og sende hende et aftalebrev. Det faktum, at aftalebrevet blev sendt og kvitteret af "[medarbejder A], BA.jur.", kan ikke i sig selv anses som bevis på, at hun var bekendt med, at [medarbejder A] var jurastuderende. Det er uacceptabelt, at hun som klient ikke blev informeret om, at hendes sag blev varetaget af en jurastuderende, og at der ikke deltog

en færdiguddannet advokat ved bomødet. Derudover burde både advokaten og [medarbejder A] have informeret hende om deltagelsen af den ukendte jurist til bomødet.

[...]

Salærklagen

[Klager] har påstået, at [indklagede]s salær skal nedsættes og har til støtte herfor særligt gjort gældende, at det opkrævede beløb ikke står mål med den ydelse, hun modtog. Advokatsalæret er urimelig højt i forhold til, at det kun var en jurastuderende og ikke en advokat, der tog sig af sagen. [Klager] har ikke modtaget den forventede rådgivning, bistand eller det forventede resultat. Salæret er således urimeligt i forhold til sagens udfald.

Indklagede:

Adfærdsklagen

[Indklagede] har principalt påstået afvisning og har til støtte herfor særligt gjort gældende, at sagen har været behandlet af en stud.jur. under hele forløbet, hvilket [klager] har været bekendt med. Samme princip for afvisning af en sag, som en jurist har behandlet, gælder således også for en stud.jur. Herunder er aftalebrevet sendt og kvitteret af stud.jur. [medarbejder A].

[Indklagede] har subsidært påstået frifindelse og har til støtte herfor bl.a. gjort følgende gældende:

[...]

Ad 7) Repræsentation ved stud.jur.

[Klager] har under hele sagsforløbet fra modtagelse af aftalebrev til al korrespondance i sagen været klar over, at sagen har været behandlet af stud.jur. [medarbejder A]. Hun har endvidere været klar over, at [medarbejder A] ville give møde til bomødet. At det tillige var [medarbejder A], som orienterede [klager] telefonisk efter bomødet, findes ikke problematisk. Den studerende har fået opgaven af [indklagede] efter vurdering af, at den

studerende godt ville kunne håndtere opkaldet. En tidligere jurist fra kontoret, [jurist A], deltog som "føl" til bomødet. Hun havde ingen aktiv rolle i sagen. Dette ses ikke at være i strid med god advokatskik.

[...]

Salærklagen

[Indklagede] har påstået godkendelse af salæret og har til støtte herfor særligt gjort gældende, at der i aftalebrevet af 11. december 2023 blev angivet et prisoverslag, en aftale om afregning efter medgået tid samt en opkrævning på første a conto indbetaling. [Klager] har ikke fremsat indsigelser mod det opgjorte tidsforbrug eller den angivne timepris, men gør gældende, at salæret bør reduceres eller helt bortfalde som følge af det opnåede resultat. Det er dog ikke aftalt mellem parterne, at salæret skal fastsættes på baggrund af resultatet. Salæret skal derimod beregnes ud fra medgået tid, hvilket er i overensstemmelse med bestemmelsen i de advokatetiske reglers artikel 32, 2. pkt. Det fremgår desuden af aftalebrevet, at der er givet et prisoverslag, og det opkrævede salær overstiger ikke det angivne prisoverslag. Opgavens omfang har bestået i besvarelse af en lange række henvendelser fra [klager], korrespondance med bobestyrer, deltagelse på første bomøde og telefoniske samtaler med [klager]. Henset til tidsforbruget, sagens omfang og det ansvar, som er forbundet med sagen, synes det opkrævede vederlag at være rimeligt.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 5 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Adfærdsklagen

[Medarbejder A] var på tidspunktet for bistanden til [klager] ansat som studentermedhjælper på [indklagede]s advokatkontor, [advokatfirma A]. [Indklagede] bemyndigede ved e-mail af 10. december 2023 [medarbejder A] til at varetage kontakten til [klager], og [indklagede] har oplyst, at det var ham,

der vurderede, at [medarbejder A] var i stand til at deltage i bomødet og foretage det efterfølgende opkald til [klager]. Det er endvidere angivet i bomødereferatet, at [medarbejder A] mødte for [indklagede]. Advokatnævnet lægger herefter til grund, at [indklagede] er ansvarlig for [medarbejder A's] bistand til [klager].

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Ad 7) Repræsentation ved stud.jur.

Advokatnævnet lægger til grund, at der var tale om en arvesag med en vis kompleksitet, og at [klager] ved sin henvendelse til [indklagede] henset hertil havde en berettiget forventning om, at sagen ville blive behandlet af en advokat. Advokatnævnet finder på den baggrund, at det udgør en grov tilsidesættelse af god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, at overlade behandlingen af sagen, herunder særligt deltagelse i bomødet, til en jurastuderende uden udtrykkeligt at informere [klager] herom.

Det forhold, at betegnelsen "BA.jur." fremgik af studentermødjhælperens autosignatur, medfører efter Advokatnævnets opfattelse ikke, at [klager] burde være bekendt med, at [medarbejder A] var jurastuderende. Nævnet har herved lagt vægt på, at det påhviler advokaten at sikre, at klienten er korrekt informeret om, hvem der behandler sagen, og hvilken rolle vedkommende har.

[...]

Konklusion:

Sammenfattende finder Advokatnævnet, at [indklagede] i det ovenfor anførte omfang har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

[...]

Henset hertil og til, at der er tale om en grov tilsidesættelse af god advokatskik, pålægger Advokatnævnet i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1, [indklagede] en bøde på 20.000 kr.

[Indklagede] kan indbringe afgørelsen for retten inden 4 uger efter modtagelsen

af kendelsen, jf. retsplejelovens § 147 d.

Salærklagen

Efter retsplejelovens § 126, stk. 2, må en advokat ikke kræve højere salær for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.

Det opkrævede salær skal ses i forhold til bl.a. sagens betydning og værdi for klienten, sagens udfald, arten og omfanget af det arbejde, advokaten har udført, og det med sagen forbundne ansvar.

[Klager] var ved henvendelsen til [indklagede] forbruger.

Når klienten er forbruger, skal advokaten i forbindelse med indgåelsen af aftalen om bistand af egen drift og på klar og entydig måde skriftligt og direkte til klienten oplyse klienten om de vigtigste elementer i den påregnede bistand, om fastsættelsen af salæret og om de med bistanden forbundne omkostninger.

Hvis bistanden ydes til et fast salær, skal dette oplyses. Hvis det ikke er muligt på forhånd at beregne salærets størrelse, skal advokaten angive den måde, hvorpå salæret vil blive beregnet, eller give et begrundet overslag. Beløbet skal oplyses inklusive moms.

Aftalebrevet af 11. december 2023 er ikke underskrevet af en advokat. Det fremgår endvidere ikke af aftalebrevet, hvem der yder bistanden, eller hvem den oplyste timetakst på 2.500 kr. inkl. moms vedrører.

[Indklagede] ses på den baggrund ikke at have givet tilstrækkelig opdrags- og prisoplysning, og det påhviler derfor [indklagede] at godtgøre, at der er udført arbejde, som er aftalt med klienten, og at salæret er rimeligt i forhold til det aftalte udførte arbejde og klientens berettigede forventninger.

Det fremgår af sagens oplysninger og bilag, at arbejdet i al væsentlighed er udført af en studentermedhjælper på kontoret, herunder korrespondance med [klager], skifteretten og bobestyrer samt deltagelse i bomøde.

Advokatnævnet finder, at en timetakst på 2.500 kr. inkl. moms for arbejde udført af en stud.jur. ikke kan anses for rimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2, og Advokatnævnet nedsætter på denne baggrund i medfør af retsplejelovens

§ 146, stk. 1, skønsmæssigt det samlede salær til 2.000 kr. inkl. moms.

Advokatnævnet pålægger [indklagede] at betale det eventuelt for meget modtagne salær tilbage til [klager] inden 4 uger. Ud over salæret skal [indklagede] betale renter af beløbet. Renten er sædvanlig procesrente; det vil sige Nationalbankens udlånsrente med tillæg af 8 %. Udlånsrenten kan oplyses af pengeinstitutterne. Beløbet skal forrentes fra det tidspunkt, hvor [indklagede] modtog beløbet som betaling, til det tidspunkt, hvor [indklagede] betaler beløbet tilbage.

Herefter bestemmes:

[Indklagede] pålægges en bøde til statskassen på 20.000 kr.

[Indklagede]s salær nedsættes til 2.000 kr. inkl. moms.

På nævnets vegne

Steen Mejer